

Ε 2 θ α 76

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Ερωτ. I 41/1970*

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

23-31/12/69

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) Ξαθατες...
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Κερκύρας
Νομοῦ Κ. ΚΕΡΚΥΡΑΣ.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἀθανάσιος
Τερπίνης.... ἐπάγγελμα Δημοδιδάσκαλος
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ξαθατες - Κερκύρας..
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον τρία.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Βουρχίδης Νικόλαος τῷ
Ἰωάννου... 2) Κλαδῆς Ἀλέξανδρος.....
ἡλικία 57 - 65... γραμματικαὶ γνώσεις Ἀποφοίτοι τῆς Β'
ταξέως Ἑλληνικοῦ... τόπος καταγωγῆς Ξαθατες -
β) Κερκυραῖος Κερκύρας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; Ἦ. ὑπάρχοντες ἀγροτικὴ περιοχὴ ἀνέρχομένη ἐν 150 στρέμματι προώριζαν διὰ βαλλιέρων.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ;
.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. α) Εἰς φερέ -
ναι πρόσωπα β) Εἰς γαιοκτήμονας καὶ γ) ἐν φερέναις ...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ἄλλοτε μὲν διατηρεῖ καὶ τὴν συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων καὶ ὁ διανεμῆται μετὰ τὸν θάνατόν ἐν ταύτῃ διαστάσει. Ἄλλοτε δὲ διανέμει καὶ τὴν ὑπόχρεων ἐν 707. -

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

...*Ἀσχολοῦνται μόνον μετὰ τὴν γεωργίαν. —*.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ...*Ναι. —*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Χωρὶς καὶ μετὰ...*

ἔχοντες ἐκκεντρίαν γεωργικὴν κλήρον. Εἰργάζοντο δὲ καὶ μετὰ τὴν γεωργίαν ὡς ἄτομα, εἰς τὴν μετὰ τὴν γεωργίαν οἰκογένειάν των. —

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Σέμπροι. Ποῖα ἴστω ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;* *Λόγω αἰτίας...*

μετὰ τὴν ἐκκεντρίαν γεωργίαν, ἥταν τὸν καιρὸν ὑποχρεωμένοι καὶ συνάπαν ἐργασίας ἀναφύοντο δι' ἑαυτοὺς, ἀνεκτικῶς, εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτήνους.

3) Πῶς ἴστω ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *Εἰς εἶδος. —*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἄλώνισμα, τὸν τραγικὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ...*Αὐτὸν...*

Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάζονται μετὰ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ τὴν γεωργίαν καὶ ἀπὸ τούτων βεληφύοντες. —.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ...*Ναι, ἀπὸ τὴν ἰδίαν Κοινότητα. —*.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ...*Ἐκτὸς τῆς ἰδίας Κοινότητος καὶ ἐκ τῆς παραλλήλου τῶν αὐτῶν. —*.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παρατευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ...*Ναι, ὡς ἐργάται καὶ ὡς τεχνῖται. —*.....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καυσίν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

...Ἐλιπαίνοντο μέντοι με ζωϊκὴν κόπρον καὶ με καυσίν τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν. —

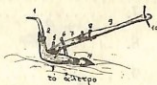
- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;... Ἀπὸ τοῦ 1939. —

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;... Το σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1935, αἱ δὲ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1952.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ;... Το ἄροτρον κατεσκευάσθη ἐνδεχρὸς ἢ ἀπὸ τοῦ ποιοῦτος, ἐχρησιμοποίησε δὲ ὡς ἀπάντησιν τοῦ αἰτήματος τὴν ἐν ἀπέναντον. Ἡ προμήθεια τοῦ ἐγίνετο ἀπὸ τὴν Ἀγοραστὴν ἐλπίδα. —

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

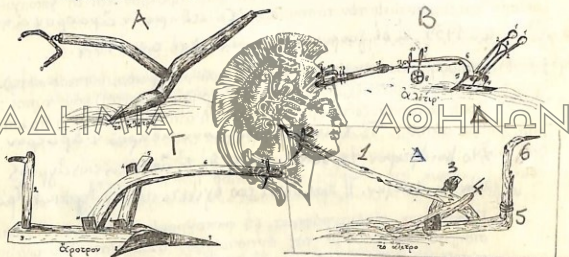
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)... Ἀπὸ τοῦ 1950
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ... Ἀνὲν ἐχρησιμοποίησιν ποτέ. —

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Οὐδέποτε ἐχρησιμοποίηται.*

5) Μηχανή ἀλωνισμού *Οὐδέποτε ἐχρησιμοποίηται. —*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Εὐριπιδὲς ἐκκαλεῖται, πολλὰκις δὲ καὶ οἱ ξυλουργοὶ. Ὑπῆρχον ἐκ τῶν κοινῶν τε δύο ἢ τρεῖς πρόσωπα, ἅνθρωποι δίδουσαν καὶ ἀπαράμεικτα ἐργαζομένη καὶ τὴν ἀνάλοχον πεῖραν. —*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Ξύρτης</i>	6. <i>Χαροχάβα</i>	11.
2. <i>Ξυλοπύρι</i>	7.	12.
3. <i>Σπάθη</i>	8.	13.
4. <i>Διχόλια</i>	9.	14.
5. <i>Ἀχετροπόδι</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ταῦτα ἦτο καὶ ἄναι ἀκριβῶς ὁμοίον πρὸς τὸ κατωτέρω ἐκτυπώμενον
καὶ περιγεγραφέν ἐν τοῖς γραμμικῶν. Ἐκτυπώματι αὐτοῦ δε διὰ τὴν ἀραρυίαν
ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν, χωματερῶν καὶ πετρωδῶν. —

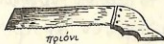
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ὡς καὶ ἐκτυπώμενον
ἐκ τῆς Δ ἐν τῇ σελίδι 4, ἀριθμὸς 3. —

α) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; —

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).

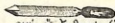
1) Πριόνι 2) ἀρίδα 3) ξυλοφάϊ. —

πριόνι

ἀρίδα

ρινί ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

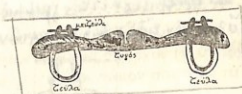
- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Συνήθως βοεῖ ἢ ἀγελάδες...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; Δύο.

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; Ναὶ ἀπαραιτήτως.

□

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). Σήμερα δὲν χρησιμοποιοῦνται πλέον πρὸς ἄροτον.

Ὁ ζυγὸς ἐν παλαιότερον χρησιμοποιοῦντο ἕως ὁ γκαζοαφθέρων ἐπικυβερτῶν ἐν τῇ γεωργίᾳ, ἡ ἐπίσης ὁμοίως πρὸς τὸν ἀροτὸν ἐκτείνοντο καὶ περιμετρικῶς ἐν τῇ γεωργίᾳ.

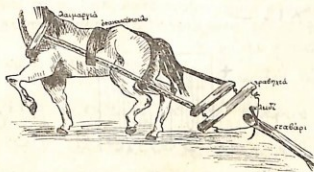
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. Ἐκκεκρίσθησαν ἐν τῇ γεωργίᾳ 4 ἕκκεκρίσθησαν
12-16.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Λέγεται ἐκκεκρίσθησαν ἐν τῇ γεωργίᾳ 4 ἕκκεκρίσθησαν
12-16.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; Ὁ δὲ ἀροτὴς ἐκρημαποιοῦται ἐν τῷ ἄροτρῳ καὶ ζέψιμον ἄροτρον.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναίκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Οἱ λαοὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν ἐκτρέφοντο ἐν ἐκείνῳ πύρῳ καὶ φωτὶ. Ἐκ τῆς εἰδ. καὶ γενεολογίας. Πάντα δὲ ἄνδρες, νεανιώτατα γυναῖκες. -*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

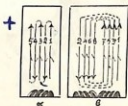
*Ἔστιν εἶναι βόες κ.ε. ἐκ τῶν ἰδίων, πρὸ ἑαυτοῦ καὶ ἄλλα ἔχουν προσδεθῇ ἐν ταῖς κέρατα αὐτῶν. Ἔστιν εἶναι ἵππος κ.λ.π. ἀπὸ τοῦ σχοινίου τῆς καπι-
ετρούχας. -*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Συμφωνῶν. πρὸς τὸ σχεδιάγραμμα
α.

- ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ἴσως.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατέ καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριὰς, ντάμιες, θιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

ἔχιντο καὶ γίνεται... εἰς σποριὰς.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

ἴσως.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

εἰς οὐδεμίαν περιπτώσιν.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανομὴ τῶν αὐλάκων, μετὰ τὴν ὕψος, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Ἡ ἀροτρίασις ἐγένετο

τὸ ἐν ἑκὼς καθεῶς τὸ δὲ ἐπόμενον πλαγίως, διὰ νὰ μὴ καταστρέφεται ἡ φυτικὴ κηλίς τοῦ ἀγροῦ, πρὸς ἀποχέτευ-
σιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Ἐγίνοντο ἐν ἔτει
δύο. Ἐν τῷ φθινόπωρῳ κατὰ τὸν Δεκέμβριον
καὶ ἐξέχετο γιὰ τὸν τῷ Δεκέμβριον καὶ Ἰαννουαρίῳ
κατὰ τὸν Μάρτιον καὶ ἐξέχετο σπαρ-
μός.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονται ἐν ἔτει δύο. Ἐν
Ἰαννουαρίῳ καὶ Μάρτιῳ ὡς ἀνωτέρω, καὶ ἐν Ἰαννουαρίῳ καὶ Μάρτιῳ
καὶ σπαρμός.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐν ἔτει. —

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Δύο, κατὰ τὸν Ἰαννουαρίῳ καὶ τῷ φθινόπωρῳ, —

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Ἐξοικονομοῦνται τὸ σιτάρι, ὁ
(σπαρμός). —

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ... ΜΕ. ΒΟΥΚΕΝΤΡΟΝ...

αἰνυκείμενον, ἔχον κερ. βλήμα. βιάτουλας, ἔτα...
ποθεεῖτο δὲ ἐν τῷ ἔτερον ἄκρον τῆς κεντρίας
(βουκέντρα) ὡς ἔχει σχεδιασθῇ κατωτέρω, τοῦ
το εἶχετο κέντρο πάλιν τοῦτον.

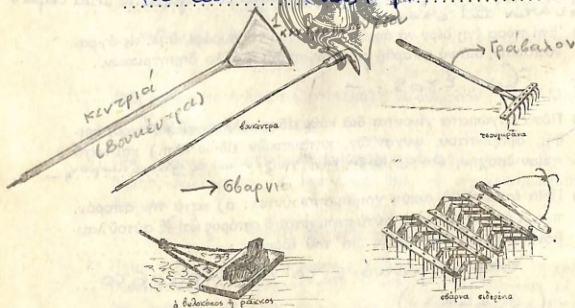
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... Ὅχι. Τοῦτο ἐχίνετο ματὰ τὸ τε...

λωταίου ὄργωμα (εἰσαρκός). -

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Γίνεται ἡ ἐξέταση... ἡ ἐξέταση καὶ
ἡ ἐξέταση (ἐξέταση).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν)

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τόν ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τό ὄργωμα και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί οὔτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

... Δ. ε. ν. ... ἔ. χ. ρ. η. ι. κ. ο. π. ο. ι. ο. ὤ. ν. τ. ο. β. ο. η. ο. ι. -

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διά τήν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ή σπορά και ή καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διά τροφάς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

... ζ. ο. ν. ἡ. θ. ὤ. ς. και π. ο. τ. ι. κ. α. , ἐ. ν. ι. ο. τ. ε. ὤ. η. ὤ. ς.
και ι. α. ζ. η. ρ. ι. κ. α. ι.

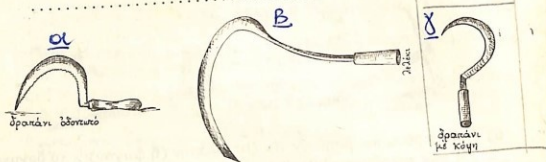
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρό τοῦ 1920 (ή σήμερα) ή καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ή ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ή πρασιές (βραγιές), και ἄλλως. Ἐκαλλιεργοῦντο και καλλιεργοῦνται δια φυτεύσεως ἐν ὧς μικρῶν λ. α. κ. ο. ν. ε. ἢ β. ρ. α. χ. ι. α. ς. ...

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τό ὄνομα και ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν αὐτοῦ·

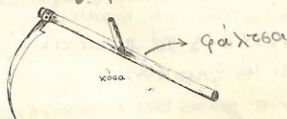
π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) μόνον γέ...
δραπὸν νι ὀδοντωτό. ὡς τὸ εἰκονιζόμενον. κατα-
τέρω (βλ. ἡμ. α.)

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Δὲν ὑπῆρχον, οὐτε διακρίχουν ἄλλου εἶδους θερι-
ζήλια. ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ.

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

ἦτο θύνη θωρὸς ὁμαλὴ ὡς πρὸ εἰκονοκένου δρεπα-
νου καὶ περιχρυσένω. διαφαικιδν (ἐκ ἡμ. γ) ἐν τῇ ἰδίᾳ
εἰκόνι.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο καὶ εἶναι κατεσκευασμένη ἐκ
ξύλου. Ὁ σιδηρεὺς σκελετὸς δὲν ἔχει ἰδιαιτέραν ἀνομοιότητα.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) . . . Οἱ χαῦροι (εἰδυραυχοί), τοῦτο ἐκίνετο
παιδιέτερον, αὐτοὶ ἦσαν συνήθως δούλοι.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) . . . Ὁχι, τῶν δημητριακῶν, ἀλλὰ μένον
τῶν ρεβιθιδῶν, τῶν κυάμων καὶ τῆς φαμῆς.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. . . . Μέχρι 40 ἐκατοστών.

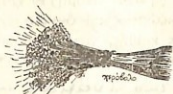
2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τοῦ θερισμοῦ πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

Ἀέχονται φλεβότρα.

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; . . . Ὁ ἀποθέτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
ὡς καὶ ἡ κατόπιν μεταφορά τῶν χερόβλων
ἐκίνετο ἐπὶ τῶν ἰδίων τῶν θεριστῶν.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλὴ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . Ἐτοποθετοῦντο
ἐν κεφαλῇ τῶ ἐν πηγίον τοῦ ἄλλου καὶ καὶ
μεταξὺ τῶν κεφαλῶν πρὸς τὴν αὐτὴν
κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ἐμαλῶντο... χειραφίνα... ..

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

... ἐθερίζον ἐνθὺς κόνον αἱ γυναῖκες,
... ἀπὸ ἄλλου τόπου δὲν ἤρχοντο αὐτό-
... θεν ἐνθὺς... ..

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ αμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

... ἡμείβοντο μετὰ ἡμερομισθίον (μερο-
... κόπου)... ἐν χρῆμα... ἀνευ παροχῆς
... φαγητοῦ... τὰ χρήματα γενικῶς καλοῦνται
... ὀβολοι... ..

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντο τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

... οὐδὲν τοιοῦτον παρετίθειτο... ..

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς εβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; **Ὁχι.**

Μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸ γένημα αὐτῆς ζελαίνης. Ἡ ἐναρξίς ἐγένετο ἀρχίσαν πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἐμφάνειν αὐτῆς νέας ζελαίνης. Ἄλλως ὁ καρπὸς ἐπικυλίσσεται λεγόμενοι (εἰς ἐνὶ σου).

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. **Ναι. 1).** Τὸ ὅρα πού νὰ μαζέψουμε τὸ ἔλκεν καὶ πρὸς καὶ εἰς ἔξω. -

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Δεν ἐμφερίζομεν καὶ εἰς ἄλλον σχετικὸν ἔθιμον. -

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἀμέσως μετὰ τὸν.

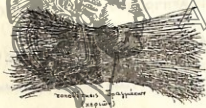
Θερισμὸν καὶ κατὰ τὸ ἐσπέραν ὅπου ἐν τῇ νύκτι τὰ γένετρα (ἀγμάχες) αὐτῆς ἐν ἐμφερίᾳ τοῦ θερισμένου χρόνου καὶ γραμμῆς. Ἐκεῖ ἐφύροντο ἀπὸ τὸν ἥλιον ἐπὶ τὸ ἀρχίσαν ἡμέρας —

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δερμάτιασμα ἐγίνετο μὲ τὴν ἔκφυον πολλῶν κεροβάτων. Οἱ σταχυεῖς ἔδένοντο ὡς καὶ ἀποκέρω ἔλαβεν ὁ πρὸ τῶν ἰδίων τῶν θεριστῶν ἀπὸ χερσὶν, ἀκινὰ ἐποδοκῶν το ἐπὶ τόπον. Τὸ ἐπένεαν καὶ κερόβωτα ἐγίνοντο δερμάτια (χεμαίρια) καὶ συνεκεντρῶντο ἐν ἑνὲς ἀγροῦ. Τὸ δέσιμον ἐγίνετο μὲ καλαμὶ καὶ ὡς ἐκαστὸν πᾶντα αὐτὸ μὲ τὰς χεῖρας καὶ ἐν τῷ ἐργασίῳ τινος. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶννοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρῶννοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποδοθεύοντο ;

Ἄπαντα καὶ δερμάτια συνεκεντρῶννοντο ἐν ὠρισμένον μέρος τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐποδοθεύοντο ἐν τῇ θέσιν. ὅλα καὶ ἐξόπη. ὅλητος. —

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. ⁴¹ *Η καλλιέργεια τῆς πατάκας ἤρχισε ἀπὸ τοῦ 1890. Τὸ ἐκ-
τεμα γίνεται τὸν Ἰουνίου ἤ καὶ Ἰουλίου,
τὸν Σεπτεμβρίου καὶ τὸ Νοεμβρίου.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.

*Η ἐξαγωγή ἐγίνετο καὶ γίνεται ζινεκα-
θεν μ.ε. ἀξιναν (τερίαν), ἢ αὐτὴν ἐχει σχεδι-
ασθῆν ἐν τῇ γεωδ. 11. -*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυρρηζέτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

*Ναί, μόνον κέ σανόν (χόρτο) ὅθεν ἦτο αὐτοῦ
ἐν ὅσῳ τὸν ἀγρόν. ἢ ἐν χέρσους τοῦ αὐτοῦ. Ἡ κοπή ἐγίνετο
τὸν Μαΐου, ἐπείτα ἀφίνετο 3-4 ἡμέρας ἐν τῷ ἀγρῷ πρὸς
ξήρανσιν. Κατόπιν ἐγίνετο γέμεια (δέσμευσις) αὐτοῦ ἐδένοντο μὲ βοδινὰ
ἢ ἔλαττα καὶ ἐν εὐθείᾳ μεταφέροντο ἐν τῷ καλύβῳ.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Ἐθερίζετο τὸν Μάϊου καὶ Ἰουνίου.

*Ἐθερίζετο τὸν Μάϊου καὶ Ἰουνίου. Ἐχοντα κοφὴν
ἀλλήν καὶ ὄχι ἐδένον τὴν. Ἀργότερον ἀπὸ τοῦ 1930
καὶ ἐντεῦθεν ἤρχισεν καὶ ἡ κοπή μὲ φάλτσας (κόβας). -*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .. Δέν.. ἐχρησιμοποιοῦν τὰ φῶτα..
 τὰς ἐργασίας αὐταίς ἐργαδεῖαι.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μῆταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλῶνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... Ὅταν ἐπρόκειτο περὶ κυρτῆς ποσότητος μετεφέρετο ἐν αὐτῇ τῇ θαικίᾳ, ἐκ τῆς ἑως ἢ ποσότητος ἢ το μετὰ τὴν μετ' ἐξιδείαν ἐν τῷ ἀλῶνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Καὶ

Ἰεὺς θεμωνοστάσι ἐκποθετοῦντο ἐξω-
 ρόν. Δέν ὑπάρχει καθωρισμένῳ χρόνῳ τοποθετήσεως.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλῶνι;

... Ὅχι. Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν αἰῶνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλῶνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἐξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... ἐξω θ. καὶ χωρίῳ. ... πηλ.

... εἶον καὶ ἀγρῶν. ...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Λόγω...

τῇ. κεντρικῇ. παραγωγῇ. ἐμφανισμῶν. καὶ. σελήνι. καὶ. πῶς. περιβάλλεται
ἀπὸ. οὗ. οἱ. δὲ. ἰδιωτῆται. καὶ. τῶν. κατασκευῶν. ἐπεκτενοῦν. ἰδιωτικῶς
τὸν. ἀλωνισμὸν. ὡς. ὅσον. τὸν. χωρικόν. —

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀπὸ.....

ἀρχαί. βασιλεῖς. μέχρι. ἀρχαί. αὐτοῦ. —

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Κατεσκευάσθη. τὸ. μόνον. χωματάλωνο. Δὲν.

ὑπάρχει. πᾶσι. οὐδὲν. τοιοῦτον.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)..... Ὁ. καθαρισμὸς. καὶ. χωματάλωνου.

ἐγίνετο. με. αἰνία. (πᾶσι), καὶ. δὲ. γύρωθεν. τοιχωμάτων.

ἐκ. αἰνία. φέρεται. διὰ. μείγματος. κόπρου. βοῶν. καὶ.

ἀχύρων. —

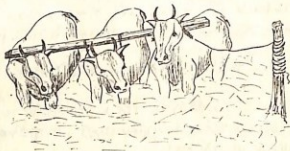
- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁ. χι. δὲν. ἐκτείνεται. τοιοῦτον. τι. —

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

ἔτοποθετοὺν το μετωμωσ ἀφ.σβ. πρῶ-
τον ἐβύοντο καὶ ἠτοίχοντο. —

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

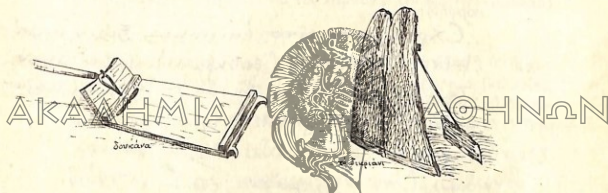
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτοις εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ἐύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηχερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Διὰ τὸν ἀγωνισμόν ἐχρησιμοποιοῦντο...
ἱπποὶ ἀνέκαθεν.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἀ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

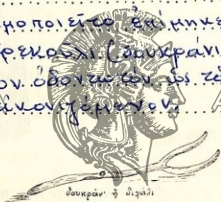
Οὐδε ποτε ἐχρησιμοποίηθη διὰ τῶν ἀλωνιστῶν
τῶν δημητριακῶν μηχανικὸν μέσον, ὡς καὶ ἐκαστὸς κενὸς
ἠνοήτεω. Ἠλυνίζοντο μόνον διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῴων.
Τὰ ὄσπρια, ἐλν. ἢ πατάτης, ἔκτο μ. κ. π. ἀλυνίζοντο
ἐκαστὸς τοῦ ὁ καθέκαστος ἐκ καὶ αὐτὸς διὰ μηχανισμοῦ.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζειν ἀπὸ τοῦ 10^{ου} πρὸς τὴν
καὶ ἔληγεν κατὰ τὴν 4^{ην} 2 πορευ-
ταίνων. -

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐχρησιμοποιοῦτο ἐπίμηκες ξύλον, μακρό-
μενον τρεκαῦλι (δουκράνι). Τοῦτο εἶχεν
τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὡς τὸ ἀκέραιον καὶ
τὸ ἄκρον εἶχον γόμενον.

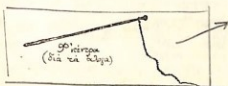
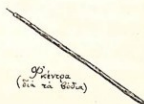
δουκράνι ἢ διχάλι

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; **Ναί.** -

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). **Ναί.** ἔχει

ραβδό βουρδουλας. Ἦτο ἐπὶ μῆκος ράβδος μῆκος 1,5 πρὸς μέτρον
εἰς τὸ ἄκρον ὡς ὁποῖα προεξέτελλε λεπτὸν χιόνιον, ὡς χιόνιος εἰς μὲν
καὶ τὸν περικλειθεὶς διὰ γράμμων ἐκίμην ἐν τῇ βελῇ 23. -

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *Λ.ε.χ.ε.τ.αι. θ.ν.ε.μ.α.σ.μ.α.*
Ἡ θλωνίζοντο μέχρι 5 στρώματα ἐν τῷς κ.λ.ς. κ.τ.ε.ρ.α.ς.

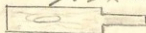

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιᾶται), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ αἰγὰς καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. *Δ.ε.ν.ε.π.η.ρ.*
χ.ο.ν. εἰδ.οῖ. ἀλωνιστ. Δ.ε.ν.ε.π.η.ρ. γεωργ. σ.τ.ιν.ε.ς.
δι.ε.θ.ε.τ.ε.ν. ἰ.η.π.α.ς, κ.ν.ε.κ.α.ρ.ί.φ.ο.ν.ο. καὶ ε.λ.α.μ.β.α.ν.ο.ν.
ἀ.π.ο. κ.ν.ς. ἄ.χ.α.τ.η. κ.ί.α.ν. ἄ.μ.α.λ.β.α.ν. ε.ν. εἴ.τ.ε.ν. κ.λ.π.ι.
κ.α.τ.ω.τ.έ.ρ.ω. μ.έ.ν.κ.ν. ἐ.μ. κ.α.ι. π.ρ.ο.τ.έ.ρ.κ.ν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν ; π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ναὶ, ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ ξύλο κόπανος.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *ἐλ.ε.χ.ε.τ.ω.*
ξ.υ.λ.ο.κ.ό.π.α.ν.ο.ς καὶ ἦ.τ.ο. κ.α.τ.ε.σ.κ.ε.υ.α.σ.μ.έ.ν.ω. ἐ.μ. ξ.ύ.λ.ο.ν. ε.λ.ε.ί.α.ς
ἢ. κ.υ.α.τ.ε.ρ.ί.β.ω.ν. τ.ὸ. μ.ή.κ.ο.ς. τ.οῦ. ἦ.τ.ο. 4.0. ἐ.μ.α.τ.ῶ.τ.α. εἶ.χ.ε. χ.ε.ι.ρ.ο.
λ.α.β.ί.ν., ὡ. δ.ε. ὁ.π.οῖ.ο.ν. ἦ.τ.ο. ὁ.γ.μ.ε.δ.έ.ζ.ε.τ.ε.ρ.ο.ν.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται), χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Ταῦτα ἐγίνετο εἰς τὴν αὐλήν, ἐν νήρῳ δὲ ἐκοπανίζοντο ἡ φακὴς, τὰ ρεβιθία, τὰ κπιζέλια καὶ τὰ κουνιὰ. —*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο κοπανιζατὸ διὰ τὸ κοδύνημα μικρῶν σιμῶν δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἐγένετο μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς αὐτογενείας. Οἱ μεγάλοι παραγωγοὶ τὰ ἡλιωνίου ἐν τῷ ἀλώνι. —*

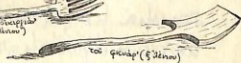
- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

- καὶ διδοὺς ἡ φράσεν διὰ τὸν συντονισμὸν τῶν ἔργων
αὐτῶν. Ἐργαζομένης τοῦ κένου διάφορα τραγουδία.

Ποιός την έπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράφεται τόν τρόπον λειτουργίας αυτής) Οι δεσμοί έχουν
πλεονεκτήματα έναντι των άλλων ειδών μηχανών.

β'. Δίχνησμα

- 1) Πώς λέγονται οι αλωνισμένοι στάχυες, ετομασμένοι δια τὸ λίνισμα' (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειώμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειώμα δια τὸ λίνισμα' πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχού: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Δ. ἐ. ν. ἐν δ. υ. ρ. οὐ. ν. τ. α. ι. α. π. λ. η. - ρ. ο. φ. ο. ρ. ι. ο. δ. ὀ. τ. α. ι. . Τ. ὀ. ἐ. ρ. γ. α. θ. εῖ. ο. ν. κ. ἔ. τ. ὀ. ὁ. π. οῖ. ο. ν. ἐ. β. α. ρ. εῖ. ὄ. ν. τ. ο. . οἱ. ἄ. φ. η. ν. ι. σ. μ. ἑ. ν. ἐ. κ. ἄ. π. ν. ε. s. . αἷ. s. ὡ. ρ. ὀ. ν. ἔ. χ. ο. ν. τ. ο. s. . ε. χ. ἡ. μ. α. β. τ. α. υ. ρ. οῦ. . ἐ. λ. ἔ. χ. ε. τ. ο. . τ. ρ. ε. κ. οῦ. λ. ι.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Σχηματίζεται σωρός, ἔχων ἐκὴμα.....
βρογχύλον, εἰς τὸ μέσον τοῦ σωροῦ καρ-
φώνεται τὸ τρεκούλι. Τοῦτο ἀπέβλεπεν εἰς.....
τὸν ἐπαλοχισμὸν οὗτως ἐξαχαιομένως ποδίζετο.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ τὸ τρεκούλι. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἥ ἄνδρας ἢ χυελίμα. Ὁδόμενος δὲ ἐξιδιεύς.....

Λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ. —

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Καλοῦνται ἀπομοπανίδια, ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ...

καρποῦ οἰοῦντὰ ἀπομοπανίδια. Ἐκίνετο διὰ βο. —

πανιόμας μὲ ζυγοκόπανον καὶ σὺν δέ ποτε δὲ ἐκ.....

δωτέρου ἀζυγοκόπανου. ἐν τῷ ἀγῶνι. —

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

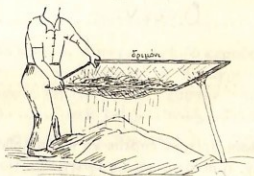
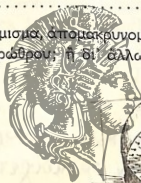
..... Δ. ἓν ἐξίνετο. Δεύτερον ἀφένισμα. —

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *ἔφ' ἔβρον δια τῶν*

λυχνίσματος ἀποχωρίσεσθαι τὰ ἄχυρα ἢ διαλογῇ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῆς ἀπομοσπανίδος γίνεσθαι μέτλην πυκνάδα (κόκκινο) μέτλησ διαφύεσθαι μετληθῶν, ἀκοῖα μέτλην ἐκμονοφύων καὶ περιχυθῆσθαι δια χρολῆκων ἐν τῇ σελίδι 24. -

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λυχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ναὶ σχηματίζεται ἐν σωρὸν μέτλη φτυάρι. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ χαράσσεται σταυρός. Εἰς τὸ μέσον τοῦ σωροῦ ἐμπηγνύεται τὸ φτυάρι. Δὲν συνδυάζεται ἀσπασμός.

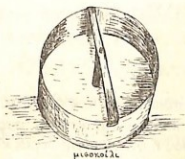
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Οὐδέν. -

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

.....
.....
.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλφειάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Τὸ κιλόν, σχεδίασμα. ἄνευ ξέρου -
Οὐδὲν ἄλλο βαρεὺς κατεβάφετο εἰς εἶδος
εἰς τὸ ἄλωνι. -

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ? ἐν τῷ οἴκῳ. εἰς ξύ. -

ἵνα κούπια (κύβους) ἢ ἄλλως λεγόμενα
τῖνας καὶ βκαρόνια. -

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; Συνήθως ἐν καλοκαίρῳ.
(ἀποθήμην). Ἐνίοτε ὅμως καὶ ἐν
ὑπαίθρῳ κατὰ ἀχυροθυμῶντες. —

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα; ...

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα. —

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

*Ο.Χ.Ι.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μόνον τὴν 23^{ην} Ἰουνίου, παραμονὴν τῶν γεν-
νηθῶν τοῦ Δωδάνου τοῦ βασιλεῦς (λαμνα-
ταίρης). Ὁ ἀναμμα ἐγίνετο εἰς κεντρικὰ μέρη τοῦ
χωρίου μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. —

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; ..

Εἰς κεντρικὰ μέρη τῆς καθεστ. γειτονίας,
πάντοτε δὲ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. —

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

καίεται λαμπάρινα. -

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

Συνήθωι παιδικά, ενίοτε δέ και ή-
λικιωμένοι.

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

Δέν τά κλέπτουν, άλλα συλλέγουν
ταύτα έν τών αγρών κ.λ.π.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τοί συγκεντρώνουν τά παιδιά
ή ήλικιωμένους τούτους κατά χειμάρι
(ζήμασιές). -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, ξσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

Μόνον θόρυβος έν τών χειμεριών -
των. -

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Μόνον πηδήματα. Δέν συνιθί-
ζονται χοροί. -

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

... Καίονται μόνον ξύλα καὶ σιδήροι...
 ... θάφνοι, οἶκον, ἐκ τῶν προτέρων ἐνφ...
 ... κεντρὸν καὶ ὡς ἀνεγράφεον ὑπὸ τῶν...
 ... Ἀχιδαν...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

οὐχι. —

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

... Μετὰ τὴν δούλην τοῦ ἁγίου ἀνάπτουν εἰς
 καθε γειτονίαν τὴν πυρὰν τῶν κατόν
 θυμὸν τῶν καὶ γὰρ ὡς λούει η γειτονίαν
 ὅποτε λούει τὸν καὶ ἀρνέων κλπ. ἡ δὲ νεώ-
 τεροι ἐξ αὐτῶν τὴν δούλην ἀνέων καὶ πυρὰς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

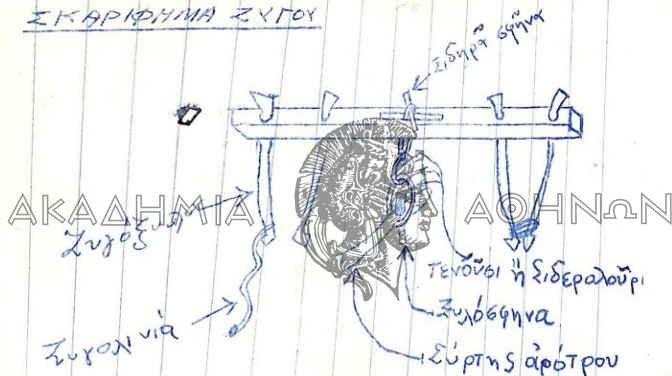
3) Ἡ μορφή τοῦ ζυγίου ἀπόρου εἰς τὸν τόπον καί,
ἐξαιρουμένην τὰ εἶναι ἢ αὐτὴ καὶ δὴ ἀκριβῶς
ὡς τὸ εἰκονιζόμενον εἰς τὸ διὰ γραφικῶν
περιγραφῶν σχῆμα Δ. "Εναὐτὸν σχῆμα
τούτων ἔχει ἀριθμικῶς καὶ ποσοτικῶς ἐνθυ-
νάται πρὸς τὴν κοινὴν ἀποφάνειαν. —

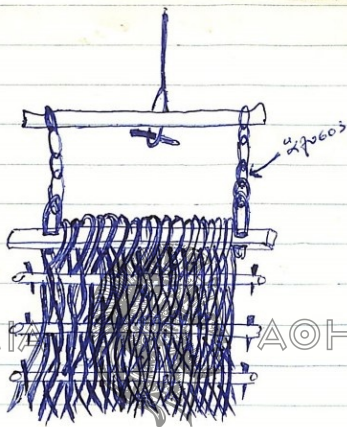

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΚΑΡΙΦΗΝΙΑ ΖΥΓΟΥ

Σκαρίφημα ξυλίνης εβαίρας.

Τὸ πηγεῶν εἶναι κατασκευασμένον
ἐξ ἐλυσθίσκων ραβδῶν ἐν ζύγῳ ἑταίρας.

1)

Θέτομεν τὰ δύο ξύλα εἰς τὴν αὐτὴν θύραν,
λαμβάνομεν τὸν ξυλὸν ἀνίσχοντες πρῶτον τὰ ξυ-
λὸ ξύλα καὶ τοποθετοῦμεν ταύταν ἐπὶ τῶν τρα-
χήλων αὐν. Κατόπιν προσέδονται τὰ ξυλὸ ξύλα
ἐπὶ ἰσχυρὸν σκηνίδιον (ξυλοκινιδίον) καὶ ἀμέσως
λαμβάνομεν τὸ σιδεραυρίδιον ὅπερ τοποθετοῦμεν
εἰς τὸ κέντρον τοῦ ξυλοῦ. Ἐν συνεχείᾳ σπιννο-
μεν μετὰ τὴν ἑκτὴν χερὶ τὸν θύραν ἀπὸ τὴν κο-
ρυφὴν διαπερνῶντες ἀπὸ τὸν ἑστὸς τοῦ σιδερολου-
ρίου. Ἐπειτα εἰς εἰδὼν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ θύρου
σπιννομεν ὅπῃ διαπερνῶντες τὸ ξυλοαυρίδιον πρὸς
ἀφ᾽ ἑαυτῶν. Ἀποδοῦναι θέτομεν τὰ σκηνιδία ὁδη-
γῶντας αὐτὸν ξύλῳ ἄνωθεν τοῦ ξυλοῦ, προσέ-
νοντες ταύτα ἐπὶ τὴν χειραρχίδα καὶ ξεχειλὶ
ἢ ἐργαλίδι. —

2)

Πρώτον διαπερῶμεν ἐν τὸν λαυρόν
τοῦ ἵππου τὴν λεγομένην κοχάναν, ἥτις
ἐν καθέ πλευράν φέρει μικρὰν αἰχυσὴν μή-
κους 30 ἐκαστοῦ.

Ἐν τῶν δύο ταύτων μικρῶν αἰχυσῶν προ-
δέονται αἱ δύο ἐξωτερικαὶ δαχτυλίδες, ἐκαστὴ
τῶν ὁποίων ἔχει μήκος 2,5 μέτρα
καὶ εἶναι ἐξυπταμέναι ἀπὸ τὰς χει-
ροτάκας. Κατὰ τὰ ἄλλα ὡς καὶ
τὸ γυνήμιον ἐν τὸ ξύλινον ἄροτρον.

7) Συνήθως τὰ ποιητικὰ. Ἡ πορὰ
καὶ ἡ ἐν γένει καλλιέργεια τούτων,
ἐγένετο ἢ δι' ὀργώματος ἢ διὰ συαφῆς
τούτων καὶ τωαύτης, ἀναλόγως τῆς ἐπιτα-
γῆς αὐτῆς.

Τὰ φασίδια ἐπερνόσιν καὶ ἐπέρνονται
κατὰ γραμμὰς, ἐνίοτε ὅπως συματίζονται
καὶ καὶ ἀραβόσιν ἐν τῷ ἴδιον ἀγρῷ.

Τὰ ρεθύδια, οἱ φαῖες καὶ τὰ κουκιά
καλλιεργῶνται παρὰ (ἐκερπίτῃ)
καὶ ὅχι κατὰ γραμμὰς. Πλῆντος δὲ
ἐν ξηρικοῖς ἀγροῖς. Ἐνίοτε ὅπως ἡ
καλλιέργεια αὐτῶν αὐτῶν γίνεται καὶ
κατὰ γραμμὰς. —

Ἡ Τράπα ἢ Ζείνα: Ἐχρησιμοποιοῦτο
καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν διαφάν
χωματέρων ἐδαφῶν.

Τὸ θαλιεῦρι: Ἐχρησιμοποιοῦτο
καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ τὰ πάσης
εὐρέως διασπαστὰ ἐκτὸς τῆς ἀμπέ-
λου.

Τὸ Τσαπὸνι: Κατὰ τὸ ἐν μέρος αὐ-
τοῦ εἶναι τραπέζοι ~~αὐτῶν~~ πεντάγων
βιδυροὺν μέ κόφιν ὀριζοντίαν κατὰ
δὲ τὸ ἄλλον μέρος (ἄνωθεν) ἀπολήγει εἰς
τριγωνονον μέ ὀρείαν κορυφὴν. Ἐχρησιμο-
ποιοῦτο καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν
διαφάν συστηρῶν ἐδαφῶν, ὡς καὶ περὶ αὐτῶν
Κ.λ.π. Σκέδιαι ἀπὸ τῶν τῶν ἀνωτέρω ἐργαλεί-
ων παρατίθενται συνυφένως. —

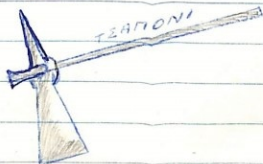
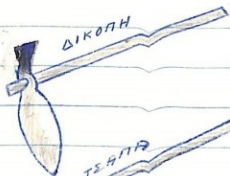
8)

Τὰ εργαλεία διὰ τὸ σκαίψιμον
καὶ σκαλίσματα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου
ἦσαν καὶ εἶναι τὰ ἑξῆς: 1) Αἰκόπη
2) Τσάπα ἢ ἄξινα 3) σκαλιστήρι
4) Τσακόνι.

Ἡ αἰκόπη: κατὰ τὸ ἐν θέρος αὐτῇ
ἦτο τσάπα στήματος ὡς ἀπὸ
καὶ δὲ τὸ αἶψον ἔφερε σιδερέων προε-
ξοχήν στήματος μικρὰ τελέεως.

Αὕτη ἡ προεξοχή ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ
τὴν κοπήν καὶ ἐξαγωγήν τῶν σιγῶν.

Πολλὰ φορὰς ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ χρι-
σιμοποιεῖται διὰ τὸ σκίβιμον (τεφεχισμόν)
ποσῶν ξύλων προσοριζομένων διὰ τὴν
πυράν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Ξερίζοντο παλαιότερον μὲν μέ-
δράπανα, ἀργότερον δὲ καὶ ευκ-
κευριμένως ἀπὸ τοῦ 1930 ἐκρη-
γικοποιεῖτο καὶ ἡ φαίτσα (κό-
σα). Πρόσφατος ἦεν ἀπὸ τοῦ
1955 χρεωκοποιεῖτο καὶ χορ-
τακοποιεῖτο καὶ φηκάνη.

Ἡ κόσα (φαίτσα) ἵσα καὶ εἶναι ἀκριβῶς
ὁμοία πρὸς τὴν εὐκωρισμένην ἐν τῷ 6ΧΕ-
δῶ καὶ ἐκδόσῃ 12.-

ΣΚΑΡΙΦΗΜΑ ΑΛΕΞΗΝΙΟΥ

← ΣΤΡΙΓΕΡΟΝ

116)

Ἐγένοντο δύο ἄλογα μέ τὰ καπίεργιά
των. Τὰ καπίεργια συνεδέοντο κέ μικρὸν
εχοινίου. Ἐπὶ τοῦ μικροῦ τούτου εχοινίου προ-
εδένετο ἕτερον πολὺ μεγαλύτερον ἐν
τῇς ἐξωτερικῇ πλευρᾷ των ζώων, τοῦ ὁποῖου
τὸ ἐξώτερον αὐτοῦ ἦν ἐκχυρῶς δεδεμένον ἐν
τῷ ἐντρίχειον (αἰσθητικῶς). Ὅταν τὸ μεγαλύτερον
τοῦτο εχοινίου διεκτετασθῇ ἐν αὐτῷ πρὸς τὴν
τοῦ ἐντρίχειου ἡνάγκαν, τὰ γόνα νά γυρῶσιν
ἀντιθέτως. Ἡ αἰσθητικὴ ἐξ ἧς —

β.1) Ἡ δεκάτις. ἤρχετο ἐκ τοῦ ἀμῶνι ὁ ἀ-
λωνιάτης (δεκατικός), ὅστις μέ-
τε κιλόν (δέκατον), τὸ ὅποιον ἐξήγγεν
παῖρες βλ. τίτρας ἐκφινεν
τὴν διανομήν, δέκα κιλὰ ὁ
ἰδιουπάτης τοῦ ἀγωνισθέντος διη-
ρημαῖα καὶ ἐν ταῖς ἀγοχα.

Ὁ ἰδιουπάτης τοῦ ἀγωνίου δὲν
ἠμείβετο. Σχεδὸν τῷ κιλῶ
ἐν τῇ βελίδι 29. -

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

Περαιώνοντες τὰς ἀπαντήσεις μας εἰς τὰ ἐρωτήματα τοῦ παρόντος ἐρωτηματολογίου ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν καὶ ἐξῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξέλιξιν τῆς καλλιέργειας τῶν δικητεριῶν ἐν τῷ τόπῳ μας.

1) Ἀπὸ τοῦ 1950 καὶ ἐντεύθεν ἡ ἐξάγει τῶν διὰ σίτου καλλιεργουμένων ἀγρῶν εἰν αἰ χρόνῳ ἐμειῶτο. Τοῦτο εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸ 1955 νὰ ᾖ ἡ ἐξαγωγή αὐτοῦ ἀπὸ τὸν καλλιεργούμενον μὲ σίτον.

2) Ἀπὸ τὴν ὥς ἄνω ἐπίσης χρονολογίαν ἤρχισαν νὰ μειοῦνται σοβαρῶς καὶ αἱ διὰ τῶν ἀγρῶν δικητεριῶν καλλιεργούμεναι ἐξάξεις. Σήμερον δὲν καλλιεργοῦνται παρὰ ἐλάχιστοι

##

Τοιαῦται μέ φακόρια, κουσιὰ καὶ καλαμπόκι.
 Αἱ παλαιότερον καλλιεργούμεναι ἔχουν μεταβληθῇ καὶ
 τὸ ἥμιον βλεδὸν αὐτῶν ἐν περὶ στίβαν, ἐν τῶν ὁποίων συλ-
 λήγῃ ἀγριοσανός (χόρτον). Τὸ ἕτερον ἥμιον καλ-
 λιεργεῖται μέ τριφύλλια.

Ἐν καταγεῖδι εὐεῖνο τὸ ὅποτον πρέπει νὰ
 ὑπὸ ἡ καὶ ὑπογραμμισθῇ, εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι εἰς
 αὐτοὶ καὶ τῆς περιοχῆς καὶ πολεοῦν καὶ ἀναχρῶνται
 κυρίως με τὴν ἑλαιο καὶ ἀλφίεργειαν. —

[Ἀθανάσιος Γεωργίου Τσιρώνης, διδάσκων.
 Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῶν 23-31 Δ/βρίου 1969.]